

fandt et Lovudkast, der indeholdt et almindeligt Forbud mod paa samtlige Kyster at borttage Sand, Steen og Gruus saa nær Landet, at det kunde skade de tilstødende Grundeiere, og naar dette var blevet stadfæstet ved et Syn, skulde det være en skærpende Omstændighed. Saaledes som Lovforslaget derimod er blevet forelagt af mig, og saaledes som det nu foreligger fra Landstinget, er aldeles intet almindeligt Forbud derved tilfattet, og altsaa vedblive de nuværende Forhold at bestaae allevegne, saavel Grændsen mellem Land og Vand som Retsforholdet mellem Grundeierne paa Landet og disse Steensfiskere, eller hvad man vil kalde dem, fort sagt, Afgangen til at benytte, hvad der ligger under Vandet, bliver bestaaende, indtil Noget kommer, og gjør Paastand paa, at han til Beskyttelse af sin Eiendom maa hævdes i Besiddelsen af et Værn, som fra Naturens Haand er lagt udenom Kysterne i Form af Forstrand, og som man ikke kan angribe uden derved at styde Bresten, om jeg saa maa sige, i Eiendommen selv. I det andet Thing har jeg været i det Tilfælde, væsentlig at maatte forsøgte de Interesser, der maatte komme i Collision med denne Eiendomsret; det synes, at min Opgave her skal være at maatte vende Front mod den modsatte Side; men jeg kan dog umulig troe, at man ikke i denne Sag skulde betragte det som noget meget Væsentligt og Vigtigt, at værbifuld og dyrket Eiendom, der altsaa udgjør en integrerende Deel af selve Landets Productionsevne, ikke skulde have en god Afkomst til Beskyttelse mod Naturen, og altsaa ogsaa en god Afkomst til at værnes mod ligesom frem Bestadigelse. Der er ogsaa sagt — og den Bemærkning vil jeg finde meget mere begrundet end den anden — at denne Afkomst jo i den Grad er en Selvfølge, at den som al anden Ret maa kunne finde sin Beskyttelse ved Domstolene, og det er ogsaa ganske rigtigt, at det vilde være nok, dersom man her havde en bestemt Contrapart; men det er netop Ulykkeligt, at det er anonyme Størrelser, mod hvilke man ikke saaledes kan værne om sin Eiendomsret, naar der ved dem skeer Bestadigelser, som man kan, naar man har en bestemt Person ligeoverfor sig, hvortil desuden kommer, at det i Reglen er Folk, hvis økonomiske Forhold vilde

gjøre et Regressøgsmaal, et Erstatningskrav, praktisk temmelig unyttigt. Det er derfor foreslaaet, at Vedkommende, hvor disse Tilfælde ganske undtagelsesvis finde Sted, skal kunne kræve en saadan Beskyttelse, som ligger udenfor de sædvanlige Forhold, men det skal han, vel at mærke, kun derved, at han indbringer Spørgsmaalet for en Domstol, som nu er indsat til den Art Sager — De vide, at jeg fandt, at det var en overdreven Forsigtighed at lave en særegen Domstol til dette Forhold; jeg meente, det var naturligt og nemmest at tage Landvæsenkommissionerne, der ere de Domstole, som for den Slags Tilfælde almindelig ere opstillede af Lovgivningen, men man har nu fundet, at Afgangen maatte være noget bekvemmere, og da Indankningen for Landvæsenkommissionen ialtsald er forbeholdt, saa mener jeg ogsaa, at man kan lade sig berolige — altsaa for en Domstol, som er autoriseret af Staten og af den anerkjendt for at besidde saadanne Egenstaber, at man kan nedlægge dette forøvrigt ikke meget store eller vanskelige Spørgsmaal i dens Haand. Anerkjendes da Trangen til en saadan Beskyttelse indenfor visse Grændser, faaer han den, og naar Grændsen da betegnes ved tydelige Mærker, saa mener jeg, at der aldeles ingen Betænkelighed er ved at sige: Hertil og ikke videre; dette skal værnes til Fordeel for Vedkommendes Eiendom. Derimod er jeg fuldkommen enig i, at dette ikke skal være en Monopoleiendom for ham, og altsaa vil jeg, naar der endelig skal gjøres Forandring, ikke have Noget at erindre mod den under Nr. 15 foreslaaede, som gaaer ud paa, at han ikke selv skal kunne undergrave den Besiddelse, han vil formene Andre at undergrave. Jeg mener forøvrigt, at dette ligger i Forholdets egen Natur, men hvis det skulde kunne misforstaaes saaledes, som om han derved fik en ubelukkende Ret til at grave paa denne Eiendom, saa er det ganske vist, at vi havde forseilet det Synspunkt, som er Lovens, nemlig at staffe ham en Beskyttelse; saa havde vi givet ham en monopoliseret Ret, som han ikke bør have Lov til at tilegne sig, og som det ingenlunde er Lovens Hensigt at give ham. Naar jeg forøvrigt har holdt saa stærkt paa Landvæsenkommissionerne, saa er det netop af Omhed